

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puzkarski

w sprawie **J.J.**

w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności na podstawie art. 152§1 k.k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 21 marca 2017r.,

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji wniesionej na korzyść skazanej przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego,

od postanowienia Sądu Okręgowego w T. z dnia 3 listopada 2015 r., sygn. akt IX Kzw .../15, zmieniającego postanowienie Sądu Rejonowego w G. z dnia 30 września 2015 r., sygn. akt II Ko .../15

uchyla zaskarżone postanowienie i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w T..

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt VII K .../13, uznał J. J. za winną:

- przestępstwa z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, wymierzył jej karę roku pozbawienia wolności;
- przestępstw z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k., za które wymierzył jej karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;

Na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczono wobec oskarżonej karę łączną roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności, warunkowo zawieszając jej wykonanie na okres próby wynoszący 3 lata.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 21 marca 2013 roku.

W dniu 23 lipca 2014 roku postanowieniem Sądu Rejonowego zarządzono wykonanie opisanej wyżej kary pozbawienia wolności (k. 227-228).

Na wniosek obrońcy skazanej, Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 10 września 2014r. (sygn. akt VII Ko ../14) odroczył J. J. wykonanie kary pozbawienia wolności na okres 6 miesięcy, tj. od dnia 10 września 2014 roku do dnia 10 marca 2015r. (k. 283-284), a następnie, postanowieniem z dnia 25 marca 2015r. (sygn. akt VII Ko ../15) po raz kolejny odroczył wykonanie tej kary pozbawienia wolności na dalszy okres 6 miesięcy, tj. do dnia 10 września 2015 r. (k. 316-317).

W dniu 31 sierpnia 2015r. obrońca skazanej złożył wniosek o warunkowe zawieszenie wykonania tej kary w trybie art. 152§1 k.k.w. (k.322-330).

Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 30 września 2015 r. (sygn. akt II Ko ../15) na podstawie art. 152 § 1 k.k.w. w zw. z art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oraz art. 70 § 1 k.k. i art. 73 § 1 k.k. warunkowo zawiesił J. J. wykonanie kary łącznej roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 13 marca 2013 r. na okres próby wynoszący 3 lata, oddając w tym czasie skazaną pod dozór kuratora. W uzasadnieniu Sąd ten stwierdził między innymi, że w jego ocenie zastosowanie winny mieć jako względniejsze przepisy art. 152 § 1 k.k.w. i art. 69 § 1 k.k. obowiązujące przed nowelizacją z dnia 20 lutego 2015 r., która weszła w życie z dniem 1 lipca 2015 r. (k. 338-339).

Orzeczenie powyższe zaskarżył prokurator, który w zażaleniu zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 4 § 1 k.k., art. 152 § 1 k.k.w. i art. 69 § 1 k.k. podnosząc, że w postępowaniu wykonawczym przepisy części ogólnej Kodeksu karnego nie mają zastosowania, co wynika z brzmienia art. 1 k.k.w., a w kwestiach nieuregulowanych stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Sąd Okręgowy w T., postanowieniem z dnia 3 listopada 2015r. (sygn. akt IX Kzw ../15) uwzględnił zażalenie i zmienił zaskarżone postanowienie poprzez

uchylenie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności w trybie art. 152§1 k.k.w. (k.366-367).

Postanowienie to zostało zaskarżone kasacją przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego, który zarzucił mu:

- rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa karnego wykonawczego i materialnego, a mianowicie art. 152 § 1 k.k.w w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 lipca 2015 r. w związku z art. 4 § 1 k.k., polegające na niezasadnym niezastosowaniu tych przepisów, na skutek błędnego uznania, że reguły intertemporalne określone w art. 4 § 1 k.k. nie mają zastosowania do uregulowań zawartych w art. 152 § 1 k.k.w., co skutkowało dokonaniem oceny przesłanek w zakresie możliwości warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności na podstawie przepisów obowiązujących w dacie orzekania, podczas gdy sąd powinien orzekać w oparciu o treść art. 152 § 1 k.k.w., obowiązującego w czasie popełnienia przestępstwa, który jest przepisem względniejszym.

W konkluzji, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w T..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, tak jak wymaga tego art. 535 § 5 k.p.k.

Uznanie przez Sąd Okręgowy w T., że reguły intertemporalne określone w art. 4 § 1 k.k. nie mają zastosowania do uregulowań zawartych w art. 152 § 1 k.k.w. należy ocenić jako błędne.

Po pierwsze, nie jest kwestią sporną to, że reguła z art. 4 § 1 k.k. stosowana musi być w postępowaniach toczących się już po wydaniu prawomocnego wyroku skazującego, jak choćby w wypadku zarządzenia wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności (art. 75 k.k. i następne), czy orzekania o wyroku łącznym (art. 85 k.k. i następne).

Po drugie, jak wynika z brzmienia art. 152 § 1 k.k.w. ma on przynajmniej częściowo charakter materialnoprawny, skoro jego stosowanie wymaga od Sądu, z jednej strony sięgnięcia po instytucję unormowaną w części ogólnej k.k. – warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności, z drugiej zaś,

oceny realizacji celów kary – określonych w art. 53 k.k. i w tym sensie przypomina ona modyfikację prawomocnie orzeczonych kar, jaką przewiduje art. 75a k.k.

Po trzecie, należy stwierdzić, że przepis art. 4 § 1 k.k. znajduje zastosowanie – co jest zresztą sprawą oczywistą – do wszelkich norm karnych mających materialnoprawny charakter, niezależnie od tego, w jakiej konkretnej ustawie zostały one zapisane, a bezsprzecznie są one zapisane również wśród przepisów procesowych lub regulujących postępowanie wykonawcze. Wystarczy choćby odwołać się wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 maja 2015r. (w sprawie SK 62/13), w którym stwierdzono wprost, że w pewnych sytuacjach, także na gruncie postępowania wykonawczego, zastosowanie znajdzie „ogólna” reguła intertemporalna wyrażona w art. 4 § 1 k.k. Także Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 sierpnia 2013 r. (sygn. akt V KK 160/13) wskazał, że nie jest tak, iż reguły kolizyjnej wyrażonej w art. 4 § 1 k.k. w ogóle nie stosuje się w orzekaniu w postępowaniu wykonawczym. Artykuł 4 § 1 k.k. powinien być stosowany w postępowaniu wykonawczym, jeśli dochodzi w nim do „orzekania o przestępstwie”, w szczególności, co do rozmiarów i form orzeczonej wcześniej w wyroku odpowiedzialności karnej sprawcy i dotyczy to, między innymi, orzekania w kwestii zastępczej kary pozbawienia wolności, czy też zaostżenia rygorów wykonywania kary. W każdym z tych postępowań incydentalnych rozstrzygnięcia kształtują dalsze skutki prawnokarne skazania, w tym takie, które pogarszają sytuację skazanego.

Po czwarte, Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 stycznia 2017 r. (sygn. akt I KZP 13/16 – OSNKW z 2017r., z.2, poz.9) wprost wskazał, że: *„przepis art. 152 § 1 k.k.w. jako wysławiający normę o charakterze materialnoprawnym objęty jest gwarancjami wynikającymi z treści art. 4 § 1 k.k.”*

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy podnieść, że do 1 lipca 2015 r. przepis art. 152 § 1 k.k.w. dopuszczał warunkowe zawieszenie wykonania kary, jeżeli odroczenie wykonania kary nie przekraczającej 2 lat pozbawienia wolności trwało przez okres co najmniej roku. Natomiast od 1 lipca 2015r. warunkowe zawieszenie w tym trybie, jest możliwe jedynie w przypadku kary pozbawienia wolności nie przekraczającej roku.

J. J. została skazana wyrokiem z dnia 13 marca 2013 roku za czyny popełnione w okresie od lipca 2010 roku do 14 grudnia 2012 roku, a zatem przed 1 lipca 2015 roku. Następnie skazana korzystała z odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności przez okres roku – do 10 września 2015 roku. Z powyższego wynika, że spełniona została jedna z przesłanek formalnych do ubiegania się o możliwość skorzystania z tej instytucji w postaci korzystania z rocznego okresu odroczenia.

Porównując zatem treść przepisu art. 152 § 1 k.k.w. w dacie popełnienia przez skazaną czynu oraz w dacie orzekania przez Sąd Okręgowy w T., stwierdzić należy, że jego brzmienie sprzed nowelizacji było dla skazanej względniejsze.

W tym stanie rzeczy konieczne stało się uchylenie zaskarżonego kasacją postanowienia.

Kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

kc